

Livstegn fra Okhaldhunga i september

'I dag er siste dagen jeg bruker paraply' erklærte en kollega i går. Og i dag våknet vi faktisk til sol! Det er ganske fantastisk etter tre måneder med mer eller mindre regn; tåke, småregn, øsregn, tordenbyger. Lykken har vært om klærne rekker å tørke på snora før regnet starter igjen. Eller man gir opp og går for å stryke klærne tørre til slutt. Lufta er så fuktig at det vokser mugg både på bøker og i kjøkkenskuffer ...

Ikke å forundres over at det er mange som blir syke. Barneavdelingen har vært overfull av barn med feber og lungebetennelser og diverse. På et tidspunkt ryddet vi plass i et møterom/ lager, og la ekstra madrasser på gulvet der så alle skulle få plass.

Covid-test stasjonen ved sykehuset. Hellige menn og vanlige folk i kø, og ansatte i fullt smitteutstyr i sving inne i boksen.

Covid-avdelingen har derimot hatt færre pasienter de siste ukene. Og: Vi har fått flere vaksinedoser fra Kathmandu, og vaksinert folk så langt dosene rekker. Nå er jeg også omsider fullvaksinert (seks

måneder etter første dose – *Ikke bekymre deg søster, alt er på prøve uansett*). Håper vaksineringen kan fortsette i godt driv i dette som kanskje er et vindu før en ny bølge.

En av vaksinasjonsdagene. Mange som venter og håper på vaksine.

Vi er vel flere som lider av en viss pandemi-trøtthet og lengter etter at dette skal være over på ordentlig. Da er det vaksiner som må til. Villigheten til å ta vaksiner er mye større enn tilgangen på doser her. Men det går framover. Nå er det nesten 18% som er fullvaksinert i landet.

(Til sammenligning er det 80% av de over 18 år i Norge som er fullvaksinerte. Noen andre som blir frustrerte over en slik utrolig skeivfordeling?)

Et av tegnene på en mer normal hverdag er i alle fall at sykepleier studentene nettopp har kommet tilbake etter 5 måneder med studier hjemmefra. Nå er de i gang med å ta igjen praksis før de kan ta eksamen og komme videre. Be gjerne for dem og lærerne deres, at de må ha en meningsfull praksis som kan utruste og dyktiggjøre dem som fremtidige sykepleiere.

Asmita og Bhawana, to av våre andre års studenter

Det har blitt mer skrivebordsarbeid for meg enn jeg så for meg da jeg kom. For tiden har jeg arbeidsplass på sosial-kontoret, hvor jeg sitter og jobber med et utkast til 'kliniske retningslinjer for sykepleiere på føden'. Pabita, oversykepleier, hadde startet med utkastet og ba meg fortsette da jeg kom. Tingen er, sykehuset har planer om å utvide til å bli et 100-sengers sykehus (i dag er det godkjent for 50 senger, selv om det alltid er mange flere innlagt). Og et av myndighetenes krav til å bli et større sykehus er at vi må ha kliniske retningslinjer for sykepleiere på plass.

Arbeidet med disse retningslinjene er ganske nitidig, men det gir meg en mulighet for å sette meg inn i hva de nasjonale retningslinjene sier, hva WHO anbefaler, hva som står i nepalske sykepleier-bøker og hva som står i vårt storesøster-sykehus Tansen sin guideline for leger. Om ikke annet er det nyttig for min egen del når jeg etter hvert skal til med å undervise. Men intensjonen er selvfølgelig at det skal være nyttig for sykepleierne i praksis, når forskjellige situasjoner oppstår. Vi får se hvordan vi kan gjøre retningslinjene tilgjengelige så de kan bli tatt i bruk etter hvert.

Uansett.

Mens jeg sitter her og jobber med dette, får jeg samtidig en innføring i livet på sosial kontoret. Her kommer de som trenger hjelp til å betale sykehus-regningen, og de som trenger noen å snakke med – for eksempel etter selvmordsforsøk eller de med alvorlige alkohol-problemer. Og her om dagen, et ungt par som mistet barnet sitt etter fødsel. Verden raste og hjertet var i tusen knas. De trengte et sted å fortvile før de etter hvert kunne finne krefter til å reise hjem. Det finnes ingen ord som kan holde en slik sorg. Men de kunne i alle fall finne litt hvile og ro.

Ballong-terapi

En annen dag, en bestefar med barnebarnet sitt, ei jente på snart tre som hadde vært uheldig med en stor *khukuri*-kniv og måtte amputere en finger. Bestefaren bar henne over til sosialkontoret en dag og spurte bekymret om vi kunne be for henne. Han tok av seg hatten og bøyd hodet for Den Allmektige, mens barnebarnet hans

satt på benken med bena rett ut og klynket, og min kollega ba med stor myndighet om at hun skulle bli helt frisk. Neste dag var jenta klar for å få ballong og leke og tulle, og så var de etter hvert klare for å reise hjem.

Livet er tett på i store bokstaver, både glede, bekymring, og stor sorg.

En av de store forskjellene fra å jobbe på et offentlig norsk sykehus, til et lite misjonssykehus her, er bønn. Arbeidet bæres og rammes inn av bønn. På morgenmøte blir dagens arbeid, pasienter, ansatte og hva det måtte være bedt for. Ved dagens slutt samles noen av oss igjen på sosialkontoret for å be. Og bønnene her minner meg alltid på dette –

Stol alltid på ham, dere folk,
øst ut deres hjerte for ham!
Gud er vår tilflukt. Salme 62: 9

Bønn er en stor og selvfølgelig del av rytmen for de troende på huset. Alle ber høyt på samme tid, slik man gjør i Nepal, øster ut av hjertet for Herren. For alt arbeidet på sykehuset, for de som er spesielt syke den dagen, for de som skal jobbe den natta, for været, for de som er på reise. Og også for dere. *'De i Norge som har åpnet hjertet for dette stedet'*. Bevisstheten om at vi er avhengige av Gud er helt selvfølgelig.

Noen av sykepleierne på middag en kveld. Til den selsomme kombinasjonen av curry og vafler. Det synes de var skikkelig godt sammen. Dere kan jo teste.

Rai-folket som det er mange av i området rundt sykehuset er de vennligste av folk. Flere ganger når jeg har vært ute og gått, har jeg blitt invitert inn på en gårdsplass og servert agurk eller pærer som er i sesong for tida. Om vi kunne ta imot fremmede på samme vis i Norge, tenker jeg av og til.

Det som er bra med regntida er at det er utrolig grønt overalt. Risen vokser og gror som bare det. Og det fineste er lyden av froskene som synger i åkrene om natta. De høres så glade og bekymringsløse ut.

Ønsker dere alt godt der dere er.

Takk for de av dere som ber for dette stedet og arbeidet her, og de av dere som gir.

Varm hilsen fra Liv